

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

De ecclesiasticis pensionibus. cap.xxxi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

valituras describantur. Et quia difficile foret eas ad
gula quaque loca deferri, quod earum transmissio
etiam impressis manu alicuius Notarij sublegetur,
sigillo alicuius Prelati munitis eadem protinus adhi-
beatur, quæ presentibus adhiberetur, si bene
bitæ vel ostēse. Nulli ergo omnino hominū licet
Datum Romæ apud sanctum Petrum anno 1187
lend. Nouemb. pontificatus nostri anno secundo

De ecclesiasticis pensionibus. CAP. XXII

SVNT nonnulli, qui, ad suam ambitionem,
ritiam tegendam, vel excusandam, & bene
pluralitatem seu eorundem onera fugiendi
siones pro beneficiis quarunt. In quibus, qui no-
ui hisce temporibus irrepserunt abusus, pater
licitæ, vel illicitæ nobis esse videantur, di cen-
post diuturnum seruitium ecclesiæ præstitum
pter morbum, aut senectutem beneficio ma-
commodè deseruire non possit; talis licite pen-
ex beneficio suo resignato percipere posse videtur.
Secundo, si quis legitimam ob causam plura benefi-
necia, illud in qua ipse non resider, & per se
denti plus valeat, quàm ex illo honestè se sustinere
litem suam viuens, possit consumere; id quod
est, licitè etiam resignantem accipere posse
loco arbitramur ^b. Siquidem sunt ^c, qui pariter
fore, & decentius, assignare illustrissimis Cardinali-
tot pensiones, quot habent ecclesias, vel mona-
relieta proprietariis sufficienti portione ad hoco-
uendum, quàm illa simpliciter in commendam
re. Tertio, cum pro bono pacis ad lites compo-
constituuntur ^d; vel vt alicui egenti provideatur
quod alteri superabundat ^e. Quarto, ratione
litis fructuum in beneficiorum permutati-
est pensionis reseruatio ^f. Cæterum, an ille
licitæ sint, quæ propter inæqualitatem fructuum
gnantur, dum nudus quispiam titulus, vel beneficii
minimi valoris permutatur cum præbenda ali-
gni, & opulenta, vel alio aliquo beneficio, cuius
& prouentus centuplo quasi meliores sunt; hoc

a Rebuff. in
tract. de pacif.
possess. alleg. gl.
in sum. 12. q. 2.
ca. per tuas. de
donation. An-
dora. consil. 279
Dec. consil. 436.
b Felin. in c.
ad audientiam
de rescript. Gi-
gas in d. tract.
quest. 6.
c Prepos. in c.
sed adhuc. 1. q.
3. Gigas de pen-
sio. quest. 4.
d arg. ca. nisi.
de præb. Tho.
Capeg. in tract.
de pensio. Fe-
lin. in c. ad au-
dientiam. de re-
script. Gigas. d.
quest. 4. § 6.
e DD. in d. c.
ad audientiam.
in c. extrapæde.
de præb. in ca.
conquerente. de
cler. non resid.
t. c. ad quest.
derer. permut.
§ ib. DD. et
Cap. in d. tract.

resignantium conscientia, atque iudicio discernen-
 dum relinquo, Hoc vnum scio, Rebuffum scribere,
 quod si in permutatione imponatur pensio ex falsa cau-
 sa, illam non valere, & ita vidit iudicatum esse. Deni-
 que omnis illa pensio licita censetur, quæ à iure proba-
 ta est, & legitime imponitur b.

Pensiones verò illicitæ sunt, quæ in fraudem cano-
 nicam constituuntur, seu à iure improbatæ sunt c; v: puta
 quando constituitur ei pensio, qui beneficii capax non
 est, vel ultra quàm liceat; aut dum Episcopus habens
 paruum parvulum, cui non valens de beneficio vacante
 providere, illud alteri contulit, reseruata pensione su-
 perius fructibus nepoti d. Tum illicita quoque cen-
 setur illa pensio, quæ sine auctoritate Superioris, est
 promissa, & à promittente soluetur ex fructibus be-
 neficii. Quia nudo consensu, & pacto partium sine
 Superioris auctoritate imponi non potest e. Itaque qui
 beneficium resignaturus est, & ille in cuius fauorem
 resignatio fiet, caueant, ne inter se de certa pensione
 pacti fructibus beneficii renuntiandi referenda conue-
 niant, & paciscantur, atque concludant: sed totum ar-
 bitrio & voluntati Papæ, vel Superioris subijciant, &
 remittant: aut si pactiones inter ipsos concludantur,
 addatur conditio: si Pontifici vel Ordinario nostro
 approbaverit, & is approbaverit f. Tertiò, illicita dicitur &
 illa pensio, quæ adeò magna, & excessiva est, quod ex
 onere fructuum beneficii onere pensionis grauati,
 non possit g. Quod etiam locum habebit, si post
 multos annis labentibus redditus beneficii, qui prius
 sufficientes erant, adeò diminsantur, vt possessori pen-
 sio nimis onerosa h. Nam hoc casu reduci debet ad
 eam quantitatem. Quartò, quando ex falsa causa
 collationem, & in fraudem legis pensio imponi-
 tur, quoque illicita censetur; adeò vt tales beneficiis
 ita collatione acquisitis sint spoliandi i. Postremò
 illa pensio, quæ sine auctoritate Superioris, & cõstituta pensio, illicita quoque
 esse

Qq esse

a in prax. ben.
 par. 1. de referu.
 Er. in concord.
 Er. de pacif.
 possessor.
 b Rebuff. in d.
 tract. de pacif.
 possessor.
 c arg. clem. 1.
 de suppl. negl.
 pralat. et ibid.
 Cardin. et mo-
 la. Gigas in d.
 tract. quest. 5.
 d Rebuff. de
 pacif. possessor.
 e Panor. in c.
 ad audientiam.
 2. de rescrip. et
 in c. conquere-
 te, de cler. non
 resid. Felin. in
 d. c. ad audien-
 tiam. Gigas et
 Rebuff. d. locis.
 e c. nisi. §. igitur.
 et ibi glo.
 de praben. de.
 1. §. eadem. de
 suppl. negl.
 pralat. Gigas.
 de quest. 5.
 f Prapof. in c.
 septa. huc.
 g. 3. Archid.
 in c. quicumque
 1. q. 1. Gigas.
 d. quest. 4. et 5.
 h Panor. in d.
 c. conquere-
 te. Felin. in d.
 c. ad audientia.
 Gigas. d. 1. q. 4.
 i Alphon.
 Aluar. in.

h Rom. concil. 369. Panor. in d. c. conquere-
 te. Felin. in d. c. ad audientia. Gigas. d. 1. q. 4.
 i Alphon. Aluar. in.

à Panor. et alij
 in c. vacante, de
 prebend. c. c.
 significavit. de
 censib. Rebuff.
 de pacif. posses.
 b. ca. sine excep.
 tione. et ibi.
 Rebuff. 12. q. 2.
 glos. et Panor.
 inc. 1. de in in-
 tegr. restit.
 c. Oldra. con-
 sil. 226. Rebuff.
 de pacif. posses.
 d. in reg. can-
 cell. super veg.
 de infr. resig-
 nan. quest. 10.
 et Gigas de
 penson. quest.
 96.
 e. i. Corin. 9.
 ca. sacerdos, et
 c. clerici, 1. q. 2.
 et l. secundum
 naturam ff. de
 reg. iur.
 f. c. ius natura-
 le. dist. 1.
 g. in d. tract. de
 pensio.
 h. arg. c. extirp.
 de preb. c. cha-
 ritate, et c. ecclie-
 siasticis in q. 2.
 Panor. et Fel. in
 d. c. ad audien-
 tiam. Gomes d. q.
 16. Gigas d. q.
 96. Rebuff. de
 pacif. posses.
 i. Gigas d.
 quest. 96.
 k. sess. 24. de
 refor. cap. 13.
 l. Concl. Trid.
 sess. 25. de re-
 for. cap. 15.

esse videtur^a. Quia sicut in alienatione rerum ecclesiarum
 requiritur causa, alioqui non valet, etiam si solent
 interuenire^b. Sic & in hac pensione, que a
 quodam est, constare debet de causa. Causa autem
 quas pensio constitui possit, facile colligi possunt.
 que supra diximus requiri, ut illa licita sit. Et
 pensionis impositio odiosa, & quaedam secum habet
 beneficii fructibus concessa ecclesie non seruanda.
 Nam pensionarij non laborant in ecclesia, neque
 nant, ut Ludouicus Gomes ait^d, & tamen mensura
 fructus sine labore manducant, contra naturam
 Siquidem conueniens est, secundum Apostolum
 non laborat, non manducet^e; frangit enim pensio
 impositio equalitatem iustitie, que dicitur prout
 cuique danda esse secundum qualitatem laboris
 deo ut secundum Rebuffum^h pensio communi-
 beat causæ, ut non excedat, sed iuxta illius
 conferatur. Nam qui altari non seruit, inde pensio
 habere non meretur; ac proinde si causa non est
 legitima & sufficiens, tanquam charitatem
 fraudem iniuriam constituta, & imposita censetur
 quenter quoque accidit, quod detracta pensione
 remaneat tantum rectori ecclesie seu beneficiario
 onere grauato, quod possit congruam sustentationem
 habere, & onera, ad que de iure tenetur, pen-
 sionem.

Quocirca sancta Tridentina Synodus statuit, ut
 nauit^k; ut cathedrales ecclesie, quarum rectorum
 mam ducatorum mille, & parochiales, quarum
 mam ducatorum centum secundum verum
 valorem non excedunt, nullis pensionibus, aut
 tionibus fructuum grauentur. Et ut paterna
 nentia memoria à locis Deo consecratis, quos
 puritas, sanctitasque decet, longissime arceantur,
 cet filiis clericorum, qui non ex legitimo nati
 trimonio, pensiones super fructibus beneficii
 parentes eorum obtinent, vel alijs obtinuerint
 bere^l. Adhæc Paulus Romanus^m dicit; que
 modi pensio sine causa legitima imposita, sit
 tida, ex percussione nerui ecclesiasticæ disciplinae

in tract. de penson. referente Gigas. in d. quest. 96.

ordinarie inflata : medulla tritici, & adeps frumenti, butyrum de amento, & lac de ouibus, meracissimus sanguis vuae, mel de petra, & oleum de durissimo saxo, videlicet de patrimonio Christi. Atque inter alia hæc illi attribuit priuilegia, quod in ea gratia in debitum reponitur. Deinde quod pensionarius fructus beneficii sine opere manducet contra sententiam Apostoli dicentis: Qui non laborat, non manducet. Tertium, quod pensionarius frangat iustitiæ aequalitatem; illud scilicet: Justitiam vnicuique tribuens; honores enim, & commoda diuidi debent secundum qualitatem laborum, ut paulo ante etiam à nobis dictum est. Quartum, quod pensionarius sit præmium sine opere. Quia qui non seruit altari, non debet de altari viuere, nec præmium consequi. Quintum priuilegium dicit esse, quod pensio sit lege sine vomere, & aratro, & messis sine semine. Quia pensionarius metit, vbi non seminauit; & congregat, vbi non spar sit. Et in illis verificatur illud Ioannis (vriple inquit) Ego misi vos metere, quod non seminastis seu laborastis. Alij laborauerunt, & vos in labores eorum introiistis. Septimum adducit, quod pensio sit merces sine custodia, ad quam pastor de iure tenetur. Quæ priuilegia pensionis huiusmodi sine legitima causa impositæ, quàm sint iuri naturali, rationi, equitati, necnon iuri diuino atque humano consentanea, aliorum esto iudicium.

Pensio sine legitima causa imposita descriptio.

a 1. Corinth. 9. ca. cum secundum c. extirpanda. de. di. praben. cap. sacerdos, 1. q. 1.

b cap. 4.

Q 9 ij S P E.